

Sygn. akt VI U 52/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Monika Miller-Młyńska
Protokolant:	St. sekr. sądowy Katarzyna Herman

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 marca 2013 r. w S.

sprawy J. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 29 listopada 2012 roku nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. F. prawo do emerytury poczynając od dnia 1 sierpnia 2012 roku.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 listopada 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił J. F. prawa do emerytury po osiągnięciu 60 roku życia, z uwagi na nieudowodnienie przez niego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że odmówił uwzględnienia w stażu pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 20 października 1973r. do 1 grudnia 1991r. z uwagi na fakt, iż w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych pracodawca powołał się na nieobowiązujące przepisy resortowe.

J. F. zaskarżył powyższą decyzję, wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury. Wskazał, że nie miał wpływu na treść wystawionego mu przez pracodawcę świadectwa pracy, jednak stanowisko które zajmował (mieszankowy śruty i komponentów paszowych) jest zgodne m.in. z zarządzeniem nr 16 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości, podtrzymując argumentację wyrażoną w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. F. urodził się w dniu (...) roku. Jego łączny staż ubezpieczeniowy (udowodnione okresy składkowe i nieskładkowe) na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosił 29 lat, 5 miesięcy i 26 dni.

Ubezpieczony nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego.

Wniosek o emeryturę ubezpieczony złożył w organie emerytalnym w dniu 14 sierpnia 2012 roku. W tym czasie nie był nigdzie zatrudniony na podstawie umowy o pracę.

Niesporne, a nadto dowody: dokumentacja w aktach ZUS O/S. dot. J. F..

W okresie od 20 października 1973r. do 31 grudnia 1993r. J. F. był nieprzerwanie, w pełnym wymiarze czasu pracy, zatrudniony w Gospodarstwie Rolnym Skarbu Państwa w R.(...)w G.(początkowo było to Państwowe Gospodarstwo Rolne w G., które potem weszło w skład większego Gospodarstwa). W czasie zatrudnienia w tym przedsiębiorstwie w okresie od 20 października 1973r. do 27 czerwca 1974r. pracował jako traktorzysta w zakładzie w N., natomiast począwszy od 28 czerwca 1974r. aż do 1 grudnia 1991r. pracował w (...)i S.w G. jako pracownik fizyczny, zajmujący się zarówno mieszaniem śruty i komponentów paszowych, jak i wykonywaniem prac za- i wyładunkowych zbóż, komponentów paszowych i paszy gotowej. Począwszy od 2 grudnia 1991r. w związku z pogorszeniem stanu zdrowia został przeniesiony na stanowisko aparatowego, które zajmował aż do końca zatrudnienia w tym przedsiębiorstwie.

W dniu 26 kwietnia 1996r. tymczasowy zarządca Gospodarstwa Rolnego Skarbu Państwa w R. wydał ubezpieczonemu dokument zatytułowany: „świadczenie wykonywania pracy zaliczonej do pierwszej kategorii zatrudnienia”, w którego treści wskazano, iż J. F. w okresie od 20 października 1973r. do 1 grudnia 1991r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę pracownika fizycznego suszarni i mieszalni pasz G. na stanowiskach: 1. mieszankowego śruty i komponentów paszowych; 2. robotnika za i wyładunkowego zbóż, komponentów paszowych i paszy gotowej na stanowisku pracownik fizyczny wymienionym w dziale nr X poz. Nr 10 pkt 2 i 4 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 85 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 24 czerwca 1982r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia (Dz.U.MR GZ nr 2, poz. 8).

Dowody:

- dokumentacja w aktach osobowych J. F. z okresu zatrudnienia w GRSP w R. – k. 14 akt sądowych;
- świadectwo pracy w warunkach szczególnych – k. 21, pl. I akt ZUS O/S. dot. J. F..

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione.

Zgodnie z przepisem art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. jedn. Dz. U. z 2009 Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.; dalej jako: ustawa emerytalna) - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184.

W myśl przepisu art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (co najmniej 25 lat dla mężczyzn).

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Wykaz prac zaliczanych do prac w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze zamieszczony został w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Przepis §4 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi przy tym, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W myśl przepisu §2 powołanego aktu prawnego, okresami pracy uzasadniającymi prawo do emerytury są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o którym mowa stwierdza przy tym zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 cytowanego rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

W załączniku do powyższego rozporządzenia, w Wykazie A w dziale X, dotyczącym prac w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywcym pod pozycją 10 wskazano, że pracami w szczególnych warunkach są „prace przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śruty”.

J. F. w toku niniejszego postępowania domagał się doliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w PGR w G. (później wchodzącym w skład Gospodarstwa Rolnego Skarbu Państwa w R.). Organ emerytalny odmówił uwzględnienia tego wniosku z uwagi na niewłaściwą treść posiadanego przez ubezpieczonego świadectwa pracy w warunkach szczególnych, tj. powołanie się przez pracodawcę na nieaktualne przepisy resortowe.

Zadaniem Sądu było więc w tej sytuacji wyłącznie ustalenie, czy praca wykonywana przez ubezpieczonego w spornym okresie była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych, w rozumieniu przywołanych wyżej przepisów prawa. W ramach postępowania dowodowego Sąd dopuścił dowód z dokumentów zawartych w aktach emerytalnych ubezpieczonego oraz w jego aktach osobowych z okresu zatrudnienia w PGR w G.. Autentyczność dokumentów nie była przez strony kwestionowana i nie budziła wątpliwości Sądu. Zostały one sporządzone w sposób zgodny z przepisami prawa, przez uprawnione do tego osoby, w ramach ich kompetencji, stąd też Sąd ocenił je jako wiarygodne. Zdaniem Sądu z treści wszystkich tych dokumentów, rozpatrywanych łącznie wynika, że J. F. jedynie w początkowym okresie zatrudnienia (od października 1973r. do czerwca 1974r.) pracował jako traktorzysta (co też jest pracą w warunkach szczególnych), a nadto pod koniec pracy, przez ostatnie dwa lata (od grudnia 1991r. do końca zatrudnienia, tj. do roku 1993r.) zajmował stanowisko aparaturowego. Przez cały zaś pozostały okres, tj. przez ponad siedemnaście lat, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w suszarni i mieszalni pasz w G., wykonując formalnie pracę na stanowisku pracownika fizycznego, faktycznie zajmując się jednak wyłącznie pracami przy mieszaniu śruty i komponentów paszowych, jak i wykonywaniem prac za- i wyładunkowych zbóż, komponentów paszowych i paszy gotowej. Prace te niewątpliwie mieściły się zaś w szerokiej kategorii prac „przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śruty”, zaliczanych do prac wykonywanych w szczególnych warunkach i wymienionych w załączniku do przywołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r., w Wykazie A w dziale X, dotyczącym prac w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywcym pod pozycją 10.

W tym miejscu trzeba przypomnieć, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.: "Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji,

w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy”. Oznacza to, że również świadectwo pracy wydane pracownikowi przez pracodawcę z zachowaniem warunków przewidzianych powyższą normą stanowi domniemanie i podstawę do przyjęcia, iż okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych, o którym mowa w art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Przy tym dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W świetle powyższego w celu wykazania stażu pracy w warunkach szczególnych wystarczające jest przedłożenie przez ubezpieczonego świadectwa pracy, w którym zakład pracy określi charakter pracy wg działu i pozycji wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. Przy tym, co istotne, żaden przepis nie nakazuje, aby przy określaniu - nazywaniu stanowiska pracy w świadectwie wymieniono konkretny dział i pozycję rozporządzenia, czy nawet – jak oczekiwałby tego organ rentowy – zarządzenia właściwego ministra.

W tej sytuacji – skoro w ocenie Sądu J. F. przez ponad 15 lat ponad wszelką wątpliwość wykonywał pracę w szczególnych warunkach przy wytwarzaniu pasz - koniecznym było uznanie, że spełnia on wszystkie przesłanki wymagane do przyznania mu prawa do emerytury począwszy od 22 sierpnia 2012r., tj. od dnia osiągnięcia przezeń wieku emerytalnego (art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd w taki właśnie sposób zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.